

DOS ESPECTACLES D'AVUI AL GREC 2007

Ricard Salvat

VARIACIÓ DE L'ARTICLE PUBLICAT A ÀRTEZ, A L'AGOST DEL 2007

L'edició d'enguany del Grec ha estat molt controvertida. No creiem oportú continuar, almenys per ara, les polèmiques que nosaltres, en part, iniciàrem a les planes de la revista *Entreacte* just començat el Grec 2007. Ara ja podem tenir una mirada panoràmica sobre aquest esdeveniment, que va iniciar una nova etapa amb el director argentí Ricardo Szwarzer, càrrec que, per primera vegada, ha estat escollit per concurs públic. Fet que és molt important. En qualsevol cas, creiem oportú donar notícia de dos espectacles que responen a tots els nivells al que nosaltres pensem que ha de ser el món de l'espectacle del segle XXI i valorar-los: són dues propostes que provenen de les seccions «Dansa», *Febre*, i «Música», *Tulse Luper VJ Tour*.

Els espectacles purament teatrals no varen correspondre a la situació del llenguatge teatral d'avui. Es van veure treballs excel·lents. Per exemple, tothom va quedar impressionadíssim amb la interpretació de la gran Leonor Manso a *4.48 Psicosis* de Sarah Kane. També hi va haver força unanimitat en la recepció de *Long Life* del Nou Teatre de Riga i de *2666* de Roberto Bolaño vist per Àlex Rigola. I no vàrem poder assistir a l'espectacle *Europe is living a Celebration*, d'Àlex Serrano, que va cridar l'atenció d'alguns crítics exigents pel seu sentit de la renovació. Però, en general, els espectacles foren sempre propostes que venien dels pressupòsits estètics, ètics i polítics del segle passat. Com si el llenguatge teatral ja no tingués res més a dir ni li quedés res més per experimentar. Com si es volgués prohibir-li seguir investigant.

Peter Greenaway va presentar una arriscada proposta que la majoria dels seus seguidors barcelonins trobaren pretensiosa i irritant. A nosaltres ens va resultar absolutament fascinant. S'havia anunciat només un espectacle i n'acabà oferint dos. En el programa general i en el de mà s'anunciava tan sols *Tulse Luper VJ Tour*, però a l'hora d'entrar van afegir-hi un full solt on es deia que es representaria també un pròleg, *Democracy Talks*, en el qual col·laborava un dels actors més coneguts i admirats de Catalunya, Jordi Boixaderas. El reverenciat Peter Greenaway va dir unes paraules abans de començar que foren més pròpies, segons la irònica comentarista Belén Ginart, d'un «reverend»: va dir-nos que ens oferia una meditació teatral sobre la democràcia i, en general, sobre l'urani i el seu paper terriblement destructor (energia nuclear, bomba atòmica) durant més de seixanta anys (que en són seixanta-dos, diríem nosaltres).

Greenaway parla del fet que estem vivint una veritable revolució tecnològica i digital, amb les infinites aportacions de l'actual món tecnològic-digitalitzat i del multimèdia. Va afirmar que el cinema ha mort, però després ho va matisar i va afegir que, com passa amb la monarquia,

Tulsa Luper VJ Tour, de Peter Greenaway i DJ Radar. Teatre Grec, juliol del 2007.

«El rei ha mort. Visca el rei». Però ara serà un altre tipus de rei. Vàrem entendre que el llenguatge del cinema ja no pot continuar com ho ha fet fins ara. Recordem les encertades paraules de Martin Scorsese, si la meua memòria m'és fidel, en la inauguració de la filmoteca parisenca.

Greenaway lluita per definir un llenguatge cinematogràfic propi i autònom respecte dels altres llenguatges, amb més predomini de la referència musical que no de la literària. El més curiós és que en la seva concepció del cine en la proposta que ens presentà, i que ja havia donat a conèixer a Amsterdam el 2005 i més tard a Amberes, Sevilla, Zurich, Milà i Londres, Greenaway va acabar fent una absoluta representació teatral, en la qual actuava en qualitat de gran estrella acompanyat per Jordi Boixaderas en la primera part i pel gran músic DJ Radar (Serge Dodwell), una espècie de discjòquei intel·lectual habilitíssim en els jocs del mestissatge, en la segona.

Greenaway va informar que el número atòmic de l'urani és 92. Per això va fer 92 cites de la democràcia, des de Pinochet fins a Antonio Gala, passant per Clinton i els grans grecs, i va presentar 92 moments del film *Las maletas de Tulsa Luper*. El primer acte va ser una mena de duel entre ell i Boixaderas que va quedar esplèndid gràcies a la seguretat i funcionalitat de tots dos, amb una imatge cultural de primer ordre. En aquesta part es veien, en unes enormes

pantalles de vídeo, fotografies dels autors de les cites i diferents moments del vol del famós colom de la pau.

A la segona part Greenaway es va convertir en un videojòquei. Mentre DJ Radar jugava amb la música de les pel·lícules, ell jugava amb una pantalla tàtil que disposava de 3000 *loops*. Pensàvem en els somnis de renovació de Max Ophüls i el desencant que va patir amb *Lola Montes*, on fraccionava les imatges segons les necessitats del seu relat, i consideràrem que, per fi, trobaven un continuador. I ens dèiem que el cine ha avançat molt poc. Greenaway actuà com si el llenguatge del cinema hagués evolucionat com calia esperar després d'Ophüls i no com ho ha fet, amb algunes excepcions. Utilitzant 10.000 imatges, improvisant, la història se seguia i no se seguia, t'hi perdis o retrobaves, però l'atmosfera del film *Tulse Luper* era esplèndida, una veritable festa d'intel·ligència i novetat creadora. Greenaway recollia tots els llenguatges que coneix o domina —arquitectura, pintura, cine, multimèdia— i obria una quantitat enorme de camins. Se li haurà d'agrair sempre. És més, en el moment de veure l'espectacle no coneixíem el film. En el fons, un cop vista la pel·lícula em resultà més important i fascinant l'espectacle que la proposta cinematogràfica, sovint massa enfarfegada.

A l'extrem oposat de Greenaway vàrem veure *Febre*, una proposta de dansa que utilitzava les tècniques del *hip-hop* dels balls de carrer o de les *favelas* brasileres. Ens trobàrem amb una nova sensibilitat, unes noves tècniques, una capacitat molt valenta de denunciar el sofriment que els poderosos causen als desvalguts. Els extraordinaris creadors Taís Vieira i Paulo Azevedo ens deien al programa que «investiguem el *hip-hop* més com a cos que com a cultura, per convertir-lo en el fil conductor d'un discurs que té diferents veus. Els ballarins, virtuosos, expressen amb una gran dramatúrgia els diferents estats de *Febre*. El *hip-hop* no proposa solucions, sinó que intenta mostrar noves percepcions i proposa nous valors a la comunitat.» L'èxit dels brasilers —sembla ser que en l'actualitat viuen a Catalunya (tenen la seva residència a Ca l'Estruch de Sabadell)— va ser total. Aquella habitual habilitat que creïem que només era un joc es podria convertir en un nou llenguatge del món de la dansa.

Tres artistes —un treballant des de la maduresa i el món superdesenvolupat, i dos fent-ho des del món emergent i la joventut creadora— ens obriren nous camins de futur. Una experiència molt reconfortant. S'haurà de felicitar Ricardo Schwarcer per haver-se arriscat a presentar dos espectacles fora de sèrie que donen peu a tot tipus de perspectives i camins de futur. Dos camins d'esperança.